

Univerzita Palackého v Olomouci

Filozofická fakulta

Katedra sociologie, andragogiky a kulturní antropologie

**POHLED NA SEXUALITU V TIŠTĚNÝCH A
INTERNETOVÝCH LIFESTYLOVÝCH MAGAZÍNECH
VIEW ON SEXUALITY IN PRINTED AND ONLINE LIFESTYLE
MAGAZINES**

Bakalářská diplomová práce

Jan Liberda

Vedoucí práce: Mgr. Martin Fafejta, Ph.D.

Olomouc 2016

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracoval samostatně a uvedl v ní veškerou literaturu a ostatní zdroje, které jsem použil.

V Olomouci dne 1. Prosince 2016

.....

Jan Liberda

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval Mgr. Martinu Fafejtovi Ph.D. za cenné rady, připomínky a především za velkou trpělivost při vedení mé práce. Dále bych poděkovat své rodině a přátelům za jejich podporu během psaní této práce i po celou dobu vysokoškolského studia.

Obsah

Úvod.....	5
1. Teoretická část.....	7
1.1 Sexualita.....	7
1.2 Gender.....	9
1.3 Sexuální orientace.....	11
1.4 Vývoj sexuality ve světě od 19. století.....	13
1.5 Pohled na sexualitu.....	18
1.5.1 Tradiční pohled.....	18
1.5.2 Liberální pohled.....	20
2. Praktická část.....	23
2.1 Metodologie.....	23
2.1.1 Cíl práce.....	23
2.1.2 Hlavní výzkumná otázka.....	26
2.1.3 Výzkumná metoda.....	25
2.1.4 Výzkumný vzorek.....	25
2.1.4.1 Maxim.....	25
2.1.4.2 Elle.....	26
2.1.4.3 Struktura sledovaných magazínů.....	27
2.2 Výzkum.....	28
2.2.1 Kategorie výzkumu.....	28
2.2.2 Výsledky výzkumu.....	31
Závěr.....	40
Seznam použitých zdrojů.....	42
Anotace.....	44

Úvod

Práce se zabývá pohledem na sexualitu a gender v lifestyle magazínech Maxim a Elle, které patří mezi nejčtenější magazíny v České republice. Od šedesátých let minulého století se výrazně změnil pohled na sexualitu jako takový. Tuto událost považujeme za sexuální revoluci. Lidé začali v průběhu této doby nahlížet na sexualitu jako přirozenou součást života. Nesnažili se sex omezovat, ale začali sex brát jako slast, kterou si mohou dopřávat častěji. Tu revoluci způsobili různé kulturní hnutí, jako byli hippies nebo vědecké studie například od Alfreda Kinseyho. Dalším faktorem, který změnil přístup k sexu, byl rozmach antikoncepce, která zabraňovala nechtěnému početí.

S tím jak se společnost stávala toleratnější, tak se odpustilo od různých zastaralých zvyklostí, jako byl například pohled na homosexualitu. Ta byla velmi dlouhodobě považovaná za trestný čin. Také byla označovaná za nemoc, kterou je potřeba léčit a lidi jí postiženou napravit, tak aby byli opět „normální“. Až v roce 1992 byla homosexualita odstraněna z mezinárodního seznamu nemocí a poruch. Postupem času homosexuálové dostali právo v některých státech uzavřít manželství. Roste také snaha o to dovolit těmto páru adopci a možnost vychovávat vlastní potomky. Toleranci k homosexualitě lze vidět i v kultuře. Homosexuálové udávají módní trendy, vedou úspěšné firmy nebo pronikají do politiky. Ovšem nejenom homosexuálové dosahují uznání i další sexuální orientace jsou uznávané.

Cílem této práce je zjistit jaký pohled v dnešní době na téma sexuality a genderu nabízejí české lifestyle magazíny. Vycházím z tvrzení sociologa Anthonyho Giddense, že v době sexuální revoluce vznikly dva pohledy na toto téma: tradiční a liberální. Tato práce je rozdělena na tři části. V první části se věnuji vysvětlení pojmů, které jsou v rámci výzkumu využívány, jako sexualita, gender a dále pak sexuální orientace. Poté se věnuji vývoji sexuality od viktoriánské doby a následně se věnuji vysvětlení dvou pohledů, které podle Giddense vznikly v době sexuální revoluce. V druhé části se věnuji metodologické části výzkumu, kde se zabývám především hlavní výzkumnou otázkou, zvolenou metodou výzkumu a výzkumnému vzorku. V poslední části práce se věnuji samotnému výzkumu.

1. Teoretická část

1.1 Sexualita

Jelikož je pojem sexualita důležitým pojmem této práce, je potřebné jej nejprve řádně ukotvit. Sexualitu si spojujeme s reprodukcí a považujeme ji tak za biologicky danou. Avšak sexualita je také spojena s psychologickým a sociálním rozměrem. Jelikož je tato práce sociologická, budu se zaměřovat především na její sociální rozměr.

Na sexualitu lze aplikovat sociologickou teorii tzv. Sociologii vědění. Touto teorií se zabývali sociologové Peter L. Berger a Thomas Luckmann. Ve svém hlavním díle „Sociální konstrukce reality“ taktéž píše mezi jiným o konstrukci sexuality. Podle autorů je člověk již od počátku svého narození závislý na sociálních podmínkách, které ovlivňují i jeho biologický vývoj. Proto lze říci, že existuje tolik způsobů se stát člověkem, jako existuje lidských kultur. Podle autorů je člověk vybaven sexuálními pudy, které sdílí s ostatními vyššími savci, ale lidské pudy jsou ovlivňovány různorodými socio-kulturními formacemi. Tento sklon podléhat společenskému vlivu pak vysvětlují právě na sexualitě.

„Tvárnost lidského organismu a jeho sklon podléhat společensky daným vlivům se dá nejlépe ukázat na etnologickém materiálu zabývajícím se sexualitou. Člověk je vybaven sexuálními pudy srovnatelnými se sexuálními pudy ostatních vyšších savců, ale pro lidskou sexualitu je typický vysoký stupeň přizpůsobivosti. V záležitostech týkajících se sexuality je člověk schopen téměř čehokoliv. Člověk může vybičovat svou sexuální fantazii k horečné smyslnosti, ale je nepravděpodobné, že by se mezi jeho představami objevila nějaká, která by neodpovídala tomu, co je v některé jiné kultuře považováno za zavedenou normu nebo alespoň jev, který by nevyvolal pohoršení. [...] Zároveň pochopitelně platí, že v každé kultuře je lidská sexualita usměrňována a někdy podléhá přísným normám. Každá kultura má své typické sexuální upořádání, své vlastní dané vzory sexuálního chování a své vlastní ‚antropologické‘ chápání oblasti sexuality. Empirická relativnost těchto uspořádání, jejich nesmírná různorodost a rozkošnická vynalézavost naznačují, že jsou výsledkem spíše lidských socio-kulturních formací než

biologicky dané lidské přirozenosti. (P. L. Berger, T. Luckmann, Sociální konstrukce reality, str. 53)“

Různí autoři pak taktéž poukazují na společné znaky lidské a zvířecí sexuality. Mezi takové autory patří například sociolog Jandourek nebo sexuolog Radim Uzel.¹ Oba poukazují na společné znaky lidské a zvířecí sexuality, ale také upozorňují na to, že se lidská sexualita dále vyvíjela.

Sociolog Jandourek ve svém sociologickém slovníku o sociálním rozměru sexuality píše takto: *„V průběhu socializace si jedinec musí osvojit svou sexuální roli a přijmout svou sexuální orientaci. Na sexuální chování mají určitý vliv sociální status a věk. [...] Lidská sexualita je spojena s erotikou jakožto předcházejícím a doprovázejícím prvkem. Erotika je od počátku důležitým prvkem lidské kultury. (J. Jandourek, Sociologický slovník, str. 214)“*

Sexualita sice existuje v základu různých společností, avšak společnost stanovuje normy a pravidla, které sexualita musí dodržovat. *„Ve všech společnostech existují normy chování, které některé praktiky schvalují, zatímco jiné zavrhuje nebo přímo odsuzují. Tyto normy však mohou být velmi rozdílné. Lze to doložit na příkladě homosexuality, kterou některé kultury v určitém kontextu tolerují nebo k ní přímo vybízejí. V antickém Řecku byla láska mužů k chlapcům idealizována jako nejvyšší forma sexuální lásky. O skutečnosti, že většina sexuálních zvyklostí je spíše naučená než vrozená, svědčí mimo jiné i velké rozdíly mezi formami heterosexuálního chování přijímanými v různých kulturách. Nejsystematičtější přehled lidských sexuálních praktik vypracovali před několika desetiletími Clellan Ford a Frank Breach (1951), kteří vyhodnotili zprávy antropologů o více než dvou stovkách kultur. Našli přitom pozoruhodné rozdíly v tom, co je považováno za ‚normální‘ sexuální chování, i v normách sexuální přitažlivosti. (A. Giddens, Sociologie, str. 121)“* Giddens zde vysvětluje, že sexualitu vytváří především společnost a tak se z ní stává sociální konstrukt. Dále popisuje několik různých rituálů, normy a pravidla v rámci různých

1

¹ R. Uzel, Vybrané otázky lidské sexuality, str.7

společností.² Tomuto tématu se pak dále Giddens věnuje ve své další knize „Proměna intimity“. Zde svou myšlenku sexuality jako sociálního konstruktů obhajuje s pomocí myšlenek sociologa Michaela Foucaulta, který na sexualitu pohlížel podobně.³

Pokud ukotvíme pojem sexualita, zjistíme, že se jedná o biologicky danou predispozici, která se postupným vývojem lidského druhu vyvinula a transformovala. Dnes sexualitě připisujeme psychologický a sociální rozměr. Hraje důležitou roli jak při vývoji jedince tak společnosti. Sexualita již neslouží pouze k zachování lidského rodu, je prostředkem k uspokojení fyziologických a psychologických potřeb člověka.

Sexualita je sice biologicky daná ovšem značně pozměněna člověkem. Lze ji tedy považovat za sociální konstrukt, který se bude lišit v jednotlivých etapách lidského vývoje, v různých společnostech a kulturách. V mé práci budu sice na sexualitu jako na biologickou potřebu, která je určována soubory určitých norem a pravidel, které se mohou v různých lidských společnostech nebo kulturách značně lišit.

1.2 Gender

Se sexualitou je silně spjat pojem gender. Gender je společenské a kulturní vymezení mužské a ženské role. „*Pohlaví člověka je dáno biologicky, ale pokud jde o sociální chování, lidé se nerodí jako muži a ženy, ale musí se naučit chovat jako muži a ženy jednat. Existuje řada vzorců chování, které jsou ve společnosti považovány za typicky mužské nebo ženské. (J. Jandourek, Sociologický slovník str. 90)*“ Za typicky mužské chování můžeme označit agresivitu, dominanci, nezávislost a naopak jako rysy typicky ženské chování můžeme označit empatii, závislost, soucit.

Stejně jako jsem ukotvil pojem sexualita, pro potřeby této práce je nutné udělat totéž s pojmem gender. „*Pojem gender lze chápat jako odkaz ke kulturním předpokladům a praktikám, které ovládají sociální konstruování mužů, žen a jejich sociálních vztahů. Koncept genderu nabírá sílu a přesvědčivost zejména díky tomu, že stojí v kontrastu*

2

² A. Giddens, Sociologie, str. 121

3

³ A. Giddens, Proměna intimity, str. 27-45

k pojmu pohlaví jakožto biologické tělesné formaci. Feminita a maskulinita jako projevy genderu jsou tedy výsledkem kulturní regulace chování, pokládaného za sociálně přiměřené danému pohlaví. Vzhledem k tomu, že gender je pokládán za záležitost kultury spíše než přírody, vždy souvisí s tím, jak jsou muži a ženy reprezentováni.(Ch. Baker, Slovník Kulturních studií str. 57)“ Z toho vyplývá gender se legitimizuje díky tomu, že stojí v kontrastu pohlaví. Dále můžeme vidět, že očekávané chování a znaky generových rolí jsou vždy tvořeny tím, jak společnost nahlíží na muže a ženy.

Sociolog Martin Fafejta vysvětluje, proč se gender může v každé společnosti lišit nebo se pohled na něj ve společnosti může měnit. *„Na genderu je ze sociologického pohledu podstatné, že je ho možno coby sociální konstrukt měnit. Není pevný, závazný je pouze na základě sociálních norem. Jde o roli, které každý může přikládat vlastní obsah. Není dopředu dáno, jaká jeho podoba je dobrá nebo špatná. Přitom nám je vštěpován již od narození a stává se součástí naší identity. (M. Fafejta Úvod do Sociologie Pohlaví a Sexuality str. 30)“* Proto si každý jedinec potažmo společnost vytváří vlastní definice genderu a různým projevům chování přikládá jinou váhu. *„Dva lidé stejného pohlaví mohou žít v různých genderech. Gendery nemusí být pouze dva. Homosexuální muž může mít jiný gender než muž heterosexuální, neboť mužství homosexuála se může pojit s jinými představami než mužství heterosexuála. Vzhledem k tomu, že gender je sociální konstrukt a počet genderů je dán sociálně, teoreticky jich může být nekonečně mnoho. (M. Fafejta Úvod do Sociologie pohlaví a sexuality str. 30-31)“*

Fafejta poukazuje na to, že gender není nikdy pevně daný a tak může mít různé podoby. Přesto, že lze mít teoreticky více gender. Jsou však podle něj ve společnosti děti vychovány pouze v mužském nebo ženském genderu. *„Dítě získává svůj gender ještě dříve, než spatří světlo světa. [...] Každý z nás se rodí do předem dané sociální reality a v ní zaujímá již připravené místo. Je nám dána genderová role - mužská nebo ženská, aniž by se nás kdokoliv zeptal, jestli jsme s ní spokojeni. (M. Fafejta Úvod do Sociologie pohlaví a sexuality str. 31)“*

Protože se do genderové role rodíme, nikdo nepřepokládá, že bychom někdy měli hrát roli opačnou – žena mužskou a muž ženskou, či dokonce úplně odlišnou. Tím také vzniká skutečnost, že v každodenních sociálních situacích nerozlišujeme mezi pohlavím a

genderem. „Berem v potaz pouze biologické pohlaví a spojujeme jej s určitými institucemi, rolemi, identitami aniž bychom si uvědomovali, že tato spojení jsou sociálně konstruována. [...] Okolí nás vnímá jako muže nebo ženu bez ohledu na to, jaké postavení ve společnosti zaujímáme. [...] Z toho pro nás plynou povinnosti a očekávání, kterým musíme dostát. (M. Fafejta Úvod do Sociologie pohlaví a sexuality str. 31-32)“

„Ženskou a mužskou roli tudíž vlastně diktuje společnost. Pak přestávají hrát roli biologické faktory a mnohem více se uplatňuje sociální pohlaví – gender. Každé pohlaví ví, co se od něj ‚tradičně‘ očekává, a reaguje na požadavky tím, že je buď přijímá, nebo odmítá – pak riskuje podezření ze zženštilosti (jde-li o muže) nebo ztráty ženství (jde-li o ženu). (Kolektiv, ABC feminismus str. 10)“

Pokud tedy shrnu výše uvedené, gender je dán společností a kulturou, proto na něj v práci budu nahlížet, jako na sociální konstrukt, který vychází z biologického pohlaví. Nemůžeme však jednoduše říci, že gender a pohlaví je tatáž věc. „Pojem pohlaví však postihuje pouze biologický rozdíl mezi muži a ženami, odkazuje k fyzickým rozdílům mezi jejich těly. Pojem gender popisuje rozdíly psychologické, sociální, historické a kulturní. (Kolektiv, ABC feminismus str. 21)“

1.3 Sexuální Orientace

V předchozích dvou kapitolách se objevily termíny jako heterosexuality nebo homosexualita. Tyto pojmy jsou spjaté jak se sexualitou tak genderem. Proto považují jejich vysvětlení za nezbytné. Koncepty heterosexuality, homosexuality, bisexuality a asexuality se společně nazývají sexuální orientace. Rozumí se jim jako sexuální preference nebo zaměření. Tím se myslí sexuální náklonnost jedince k mužům, ženám, oběma pohlavím nebo ani k jednomu z pohlaví.

Nejrozšířenější sexuální orientací je heterosexuality. Ta považována za základ institucí, jako je rodina nebo manželství. Heterosexuality je všeobecně definován jako náklonnost jedince k opačnému pohlaví, tedy muž je přitahován ženou a naopak žena je přitahována mužem. Tato sexuální orientace je ve společnosti nejrozšířenější a nejvíce podporována.

Heterosexualita však není jediná možná sexuální orientace. Další sexuální orientace jsou pak homosexualita, bisexualita a asexualita. Jedinec s homosexuální orientací je přitahován jedincem stejného pohlaví. „*Pojem sám byl zaveden až v šedesátých letech 19. století. U žen se v případě vzájemné přitažlivosti častěji hovoří o lesbické lásce či lesbismu. Pojem homosexualita se nesmí zaměňovat s pederastií (homosexuální vztahem muže k chlapci), pedofilii (heterosexuální vztahem k dětem) a také ne s historickou efebofilií v antice, což byla společensky tolerovaná náklonnost mužů ke krásným chlapcům. (J. Jandourek, Úvod do sociologie str. 111-112)*“

Mezi heterosexualitou a homosexualitou však nalezneme další sexuální orientaci a to bisexualitu. Pojem bisexualita je vysvětlován jako: „*Homosexuální i heterosexuální zaměření u téhož jedince (P. Hartl, H. Hartlová, Psychologický slovník, str. 78)*“ Takových skutečně bisexuálních jedinců však mezi muži i ženami nalézáme extrémně málo. Někteří autoři namítají, že se může jednat spíše o způsob, jakým se homosexuálové snaží svou homosexualitu udělat více společensky přijatelnější. Jelikož se ovšem k bisexualitě hlásí část populace je nutné ji do této práce zařadit. Podobný stav nalézáme i u další sexuální orientace, asexuality.

Asexualita je sexuální orientace, kde jedinec není sexuálně přitahován ani jedním pohlavím. „*Asexualita popisuje absenci sexuální touhy nebo nevyjádřenou sexuální orientaci, případně obojí současně. Je odhadnuto, že až 3% veškeré populace spadá do tímto směrem orientované kategorie. Vznikla nová minikultura, která není totožná s celibátem. Nejedná se o povinné vzdání se sexuálního života, ale o nevyvinutou potřebu a touhu po něm. Tito lidé o sobě říkají: „Ne, netrpíme chorobou, jen nechceme sex.“ (J. Kubík, Sexualita bez tabu, str. 249)*“ Je nutné uznat existenci této sexuality a ne jí považovat za nemoc. Asexuálové se snaží, aby asexualita dosáhla stejného uznání jako ostatní sexuální orientace. Ještě nedávno jsme považovali homosexualitu za nemoc a dnes ji ve většině společností respektujeme a přijímáme jako běžnou součást života.

V práci budu pracovat se čtyřmi druhy sexuálních orientací. Kromě dvou neznámějších orientací heterosexuality a homosexuality, budu také přijímat existenci dvou méně zastoupených bisexuality a asexuality. Zahrnuji je do svého textu, jelikož se

k nim hlásí určitá část populace a jejich vynechání by mou práci ochudilo. Všechny druhy sexuálních orientací budu uznávat jako rovnocenné.

1.4 Vývoj sexuality ve světě od 19. století

Jelikož cílem této práce je zjistit, jak na sexualitu nahlízejí lifestylové magazíny, považují za důležité popsat vývoj sexuality v průběhu několika let. Jako zdroj využiji především popis historie sexuality, který lze najít v knihách Sociologie a Proměna intimity od Anthonyho Giddense.

Sociolog Anthony Giddens píše o historii sexuality takto: *„Postoj západní společnosti k sexualitě se takřka po dvě tisíciletí utvářel především pod vlivem křesťanství. I když se u různých sekt a denominací setkáváme s velmi rozmanitými názory na místo sexuality v životě, převládá v křesťanství podezřívavý postoj k veškeré sexuální aktivitě. Podle mnoha křesťanů by měla být omezena na minimum nezbytné k plození dětí. V některých obdobích a na určitých místech vedl tento postoj k extrémně prudérnímu chování celé společnosti. Jindy naopak lidé na učení církve příliš nedbali nebo se proti němu bránili a hojně provozovali zakázané sexuální praktiky (například cizoložství). (A. Giddens, Úvod do Sociologie str. 123)“*

Ovšem Giddens říká, že v určitých etapách vývoje společnosti, byl vliv náboženství omezen a lidé byli, co se sexuality týče otevřenější. *„V devatenáctém století došlo k částečnému nahrazení náboženských představ o sexualitě představami lékařskými; ty však byly zpočátku právě tak rigidní jako názory církve. Někteří lékaři tvrdili, že jakákoli sexuální aktivita, která nesouvisí s rozmnožováním, vede k těžkému tělesnému postižení. Onanie měla údajně způsobovat slepotu, šílenství, srdeční choroby a mnoho dalších neduhů; orální sex byl vydáván za příčinu rakoviny. Ve viktoriánské éře převládalo sexuální pokrytectví. (A. Giddens, Úvod do Sociologie str. 123)“* Můžeme tak vidět, že i přes vliv medicínských poznatků během devatenáctého století se názor společnosti na sexualitu výrazně nezměnil.

„Podle viktoriánských konvencí neměla mít ctnostná žena o sex vůbec zájem; sexuální choutky svého manžela měla přijímat pouze jako povinnost. V rostoucích městech se však šířila prostituce, často v podstatě tolerovaná, a ‚lehké‘ ženy byly

vnímány jako bytosti úplně jiné kategorie než spořádané manželky. Mnozí muži viktoriánské éry, kteří vystupovali jako řádní a ukáznění občané, oddaní svým manželkám, však pravidelně navštěvovali prostitutky nebo si vydržovali milenky. Společnost se k takovému jednání u mužů stavěla blahosklonně, zatímco u „slušné“ ženy byl milenecký poměr skandálem a „lepší společnost“ se jí stranila. Toto dvojitě měřítko pro muže a ženy přetrvávalo dlouho a jeho pozůstatky dodnes nezmizely (A. Giddens, Úvod do Sociologie str. 123)“ Lze tedy pozorovat, že společnost viktoriánské éry můžeme nazvat pokryteckou především ve vztahu k ženám. Máme zde lékaře, kteří dávají sexu za vinu některé nemoci. To však nezabránilo tomu, aby se prostituce rozšířila. S rozšířením prostituce také souvisí to, že ji využívaly muži „gentleman“, kteří měli doma spořádané manželky, které sex neměli vyhledávat. Viktoriánská společnost i její morální postoje dávají v sexu muži mnoho násobně víc svobody než ženě.

V období po druhé světové válce a především pak v období kolem šedesátých let začala sexuální revoluce. „Po druhé světové válce vznikl na veřejnosti silný zájem o sexualitu a v souvislosti se strukturálními změnami společnosti se zmírnilo i sexuální tabu a vyvstal veřejný zájem na jejich odhalování. (J. Kubík, Sexualita bez tabu, str. 13)“ Jako příklad této změny lze uvést že u bývalé NDR, sexuální revoluce znamenala silný rozmach. „Po letech války přišly ženy do pracovního zařazení, kterému vždy dominovali muži. Žena najednou prodělávala rychlý emancipační vývojový proces, byla osvobozena od projevu puritánského dědictví, kdy sex byl pokládán radikálními představiteli za něco nemorálního - nemoc. Náboženské předsudky a vžitě morální normy potlačující projevy lidské sexuality upadaly pozvolna v zapomnutí. (J. Kubík, Sexualita bez tabu, str. 13)“

V dnešní evropské společnosti existují k sexualitě dva postoje. Jeden tradiční, který vychází především z křesťanských pravidel a morálky, a pak druhý, který je více liberální a objevuje se v povalečném období a pak v 60. letech „V současnosti existují tradiční postoje tohoto typu zároveň s daleko liberálnějšími postoji k sexualitě, které se rozvinuly především v šedesátých letech. Zvláště lidé ovlivnění křesťanským učením bývají dosud přesvědčeni o nevhodnosti předmanželských zkušeností a obvykle neschvalují žádnou formu sexuálního chování kromě pohlavního styku v rámci manželství. I oni však dnes daleko více uznávají sexuální uspokojení za žádoucí a významnou součást manželského vztahu. Jiní naopak předmanželský pohlavní styk

připouštějí nebo přímo schvalují a mají tolerantní postoj také k odlišným sexuálními praktikám.(A. Giddens, *Úvod do Sociologie str. 123*)“ Změnil se také názor na sexualitu. I lidé, kteří jsou ovlivněni křesťanskou morálkou, považují sexuální uspokojení za důležitou součást manželství.

*„V současnosti je už ‚sexualita‘ objevena, otevřena a zpřístupněna k budování rozličných životních stylů. Je to něco, co každý z nás ‚má‘ anebo si kultivuje; není to už přirozená vlastnost, kterou u sebe jedinec jako daný stav věci prostě akceptuje. Nějakým způsobem, který je třeba prozkoumat, sexualita funguje jako tvárný rys vlastního já, jako primární spojovací bod mezi tělem, vlastní identitou a sociálními normami. (A. Giddens, *Proměna intimacy, str. 25*)“*

V předcházejících odstavcích je popsán vývoj sexuality za posledních dvě stě let. Považuji ovšem také za dobré poukázat na vývoj sexuality skrze vývoj pohledu na homosexuální orientaci. Křesťanství považovalo homosexualitu za druh sodomie a proto byla homosexualita dlouhodobě silně odsuzovaná a trestána. S tím, jak se za posledních přibližně dvě stě let proměnil pohled na sexualitu, se také změnil pohled na homosexualitu.

Od konce starověku bylo homosexuální jednání v celé Evropě považováno za trestný čin. První změnu přineslo osvícenství a Velká francouzská revoluce. Představitelé osvícenství nepovažovali homosexualitu za rovnocennou s heterosexualitou. Věřili však v princip vyjádřený v Prohlášení lidských a občanských práv z roku 1789, že „svoboda spočívá v možnosti dělat všechno, co neškodí jiným“. Trestání homosexuality proto považovali za porušení práv člověka. Francie se tak v roce 1791 stala první zemí, která přestala postihovat konsensuální homosexuální styky mezi dospělými osobami. Tento přístup pak vyvezla do ostatních zemí v podobě napoleonského trestního zákoníku z roku 1810. První vlna dekriminlizace homosexuality byla následovaná dalšími třemi: druhou na počátku 20. století (např. v roce 1917 v revolučním Rusku), třetí v 60 letech, a na konec po roce 1990 v zemích východní Evropy. Francouzská revoluce tak zahájila proces, jehož ideálním završením je úplné setření právních rozdílů mezi gayi a lesbičkami a heterosexuálně orientovanými osobami včetně práva partnerů stejného pohlaví na společenské a právní uznání jejich soužití. (Kolektiv, *ABC feminismus, str.*

67-68) Proměny ve společnosti spojené s pohledy na homosexualit vidíme a zažíváme za posledních několik let nejvíce. S tím jak se naše společnost neustále zrychluje, se také rychleji mění náš pohled na sexualitu. Zatímco ještě nedávno změna názoru trvala několik desítek let, dnes už se tyto velké změny dějí v prostoru pouze několika let.

„Dnes již většina evropských zemí chrání gaye a lesbičky před diskriminací. Některé země nabízejí párům stejného pohlaví také legalizaci jejich soužití. Jako první země na světě umožnilo Nizozemí od roku 2001 osobám stejného pohlaví uzavřít zcela regulérní manželství. V roce 2003 následovala Belgie. Vývoj od zrušení trestnosti homosexuálních styků po zrušení heterosexuální výlučnosti manželství – tedy dvou pilířů tradiční západní civilizace, zformované nadnárodní Římskou říší a křesťanstvím – je skutečnou revolucí. [...] Tato revoluce však neprobíhá ve všech zemích stejným tempem. Ve většině zemí, včetně České republiky, ještě není završena. Gayové a lesbičky se proto nadále potýkají s řadou problémů, které mají své příčiny v platných zákonech. To platí především pro situace, kdy dva partneři stejného pohlaví žijí spolu ve stálém vztahu. (Kolektiv, ABC feminismus str. 67)“

Během sexuální revoluce, se také silněji prosadila emancipace žen. Tyto snahy nazýváme jako hnutí feminismu. Ovšem tyto snahy nezačínají v šedesátých letech minulého století, ale lze je najít již dříve. *„Obecná shoda panuje především o dvou meznících: boji amerických osad o nezávislost a francouzské revoluci. To jsou tedy okamžiky, kdy dochází k posunu ve vnímání rolí, podmíněnému původně důvody vnějšími (války, revoluce), kdy dochází k rozkolísání tradičních hodnot a tvorbě hodnot nových. Ženy byly okolnostmi nuceny přejímat role mužské a zároveň si uvědomily, že jsou schopny je převzít. (B. Osvaldová, Česká media a feminismus, str. 17)“* Můžeme vidět, že snaha o lepší podmínky pro ženy je zde od 18. století.

Období od 18. století do roku 1930, lze považovat za první vlnu feministického hnutí. V této době se ženy snažily především získat, stejná práva jako měli muži. V knize Česká media a feminismus od Osvaldové, lze najít čtyři hlavní body, kterých se feministická hnutí snažila dosáhnout. Tyto body v českých zemích formulovala Františka Plamínková., 1. úsilí o uvolnění individuální s praktickým požadavkem neobmezovaného vzdělání pro ženy; 2. sociální a éthické s požadavkem přístupu ke všem povoláním a

oborům lidské práce, odstranění dvojí morálky, nuceného celibátu, prostituce; 3. politické, bojující za právo volného sebeurčení ve státě, tedy volební právo, změny některých zákonů; 4. rodinné, snažící se mravní a právní rovnost v rodině, nezávislost hospodářskou a rodičovskou moc. (B. Osvaldová, Česká media a feminismus, str. 18)

Kolem roku 1930 pak končí tato první vlna feminismu. To je způsobeno především tím, že ženy dosáhly změn a získaly tak právo na vzdělání, volební právo, právo na majetek. Dalšími důvody byly začínající ekonomická krize a druhá světová válka, které přinutily ženy zaměřit svou pozornost jinde.

Po druhé světové válce se ve světě, především v západní Evropě a USA se v šedesátých letech začala objevovat druhá vlna feminismu, která se stala součástí sexuální revoluce. *„Po obrovské konzervativní vlně v západních zemích, která v 50. letech 20. století opět přinesla ženám pocit neužitečnosti, se tak v 60. letech začala formovat druhá vlna feministického hnutí. Masové podoby nabyly po roce 1968 v souvislosti s hnutím hippies. Jeho velká část byla programově antiburžoazní, důsledně odmítala i měšťanský model uzavřené rodiny. Součástí tohoto postoje byl i požadavek, aby ženy o sobě rozhodovaly samy. Ženské hnutí se brzy z hnutí hippies vydělilo, zformovalo se jako samostatný proud. Mezi výdobytky, jichž v počáteční fázi druhé vlny dosáhlo, lze jmenovat větší kontrolu žen nad vlastním tělem, právo na potrat a přístup ke všem profesím. (Kolektiv, ABC feminismus str. 177)“*

Vliv feministických hnutí na společnost můžeme taktéž vidět na změnách postojů žen k sexualitě. Ženy nechtěly být mužům rovné pouze v právech a pracovních příležitostech, ale také v sexu. Že se tak stalo, dokazuje výzkum americké socioložky Lillian Rubinové.

„Socioložka Lillian Rubinová studovala v roce 1989 historii sexuálního života u téměř tisícovky heterosexuálních Američanů a Američanek ve věku mezi osmnácti a pětácti lety. [...] Počátky sexuálního života respondentů ve věku nad čtyřicet se podstatně lišily od toho, o čem vyprávěli mladší generace. [...] Panenství u svobodných děvčat bylo vysoce ceněno oběma pohlavími. Málokteré děvče přiznalo, že dovolilo svému příteli dojet až k souloži. [...] Sexuálně aktivními děvčaty, jež překročila tuto hranici, ostatní dívky opovrhovaly, a stejně tak ovšem mládenci, kteří se je snažili

„využít‘. Jestliže sociální reputace dívek závisela na jejich schopnosti odolat sexuálnímu výpadům hochů anebo je úspěšně odrážet, prestiž těchto mladých mužů závisela na tom, kolik děvčat jim podlehlo“ (A. Giddens, Proměna intimacy, str. 18-19)“

Lze tak pozorovat, že generace žen, které se narodily před druhou vlnou feministického hnutí, zastávaly více tradiční hodnoty. Rozdíl pak nastává u žen nebo dívek, které se narodily v době, když už druhá vlna feministického hnutí existovala. Tyto ženy již nebyly tolik konzervativní a chtěly se mužům po sexuální stránce vyrovnat.

„Ve výzkumu Lillian Rubinové se prakticky žádná mladá dívka nezmiňovala o tom, že by ‚se chtěla uchovat‘ pro budoucí zasnoubení a manželství. [...] V minulých generacích bylo pro sexuálně aktivní teenagerku zavedenou praxí předstírat nevinnost. Dnes tomu bývá naopak: ty nevinné, pokud je to nutné, předstírají protřelost. Podle zjištění Lillian Rubinové došlo u dívek k výraznějším změnám chování a postojů nežli u hochů. (A. Giddens, Proměna intimacy, str. 19-20)“

Lillian Rubinová zaznamenala změnu v tom, jak na sebe dívky nahlížely. Starší generace si panenství vážila a sex odkládala až na manželství. Generace mladší však už má názor úplně opačný. Jak je psáno výše jedním z cílů druhé vlny feministického hnutí je možnost dívky si svobodně rozhodovat o vlastním těle. Úspěch tohoto cíle dokládá změna pohledu společnosti na panenství. To již není tak ceněno, ženy se spíše snaží získat zkušenosti a tím se vyrovnat mužům.

1.5 Pohled na sexualitu

V předchozí kapitole vývoj sexuality je zmíněno, že v dnešní společnosti existují dva typy pohledů na sexualitu; tradiční a liberální (moderní). V této části práce se budu těmito pohledy zabývat. Budu vycházet z několika autorů. Cílem této části je ustanovit a popsat jednotlivé pohledy pro potřeby výzkumu.

1.5.1 Tradiční pohled

Jak tedy pohlížíme na sexualitu z tradičního úhlu pohledu? Ve vývoji sexuality jsme se dozvěděli, že naše společnost je ovlivněna náboženstvím. Vyházíme tedy z faktu,

že: „*Naše současná sexuální morálka má své kořeny v židovsko-křesťanské kulturní tradici monogamního heterosexuálního partnerského svazku. (R. Uzel, Lidská Sexualita, str. 7).*“ Je jasné, že pohled bude převážně vycházet z křesťanské a židovské morálky. Za znaky tohoto tradičního pohledu můžeme považovat například heterosexuální partnerský vztah, tradiční postoje k manželství, patriarchální společnost, „nerovnost“ mužů a žen a další. Zde vycházím především z obecných faktů, které můžeme nacházet různě ve společnosti.

„V Evropě je sexuální chování ještě stále ovlivněno křesťanskou kulturou, která považovala sex oficiálně za sice povolený, ale pouze za stále striktnějších pravidel, a jeho cílem bylo výlučně plození dalšího potomstva. Proto bylo jeho místo pouze v manželství (J. Jandourek, Úvod do sociologie, str. 113)“ Toto tvrzení však omezuje sex pouze na heterosexuály. Jedním ze znaků tradičního pohledu je dominantní postavení heterosexuálů. Toto postavení staví jiné sexuální orientace a menšiny do pozice, kdy jsou odsuzovány za svou odlišnost.

Tradiční pohled také na společnost nahlíží jako na patriarchát. Tuto dominanci můžeme vidět například již ve společnosti viktoriánské éry, která je popsána v části vývoj sexuality, kdy Giddens poukazuje na nerovnost mezi mužem a ženou například na toleranci sexu mimo manželství.

Rozdíl mezi mužem a ženou lze také vidět na instituci rodiny. V historii, byla rodina vždy více patriarchální. V době průmyslové revoluce byla autorita muže v rodině založena na jeho výkonu role podnikatele, nebo dědičným vlastnictvím majetku. Muž byl brán jako živitel rodiny a tím byla jeho autorita podpořena. Tato autorita je přenesena v tradičním pohledu i na dnešní rodinu. Každý člen rodiny zastává různé role. Podle Parsonse máme model rodiny, kde je muž výdělečně činný a žena se stará o děti a domácnost. Můžeme sice mít i případy, kdy žena vydělává, ale i tak její status nemůže konkurovat statusu muže. Žena by se měla spíše starat o vnitřní záležitosti rodiny a muž o vnější svět. (J. Jandourek, Úvod do sociologie str. 116-118)

Ženy tak v rámci tradičního pohledu nebudou příliš často zastávat důležitější pracovní pozice. Společnost je stále ovlivňována tradicemi a předsudky. Ženy budou vykonávat tradičně ženské práce, jako učitelky ve školách či školách. Tento fakt může

například způsobit, že mladá žena, která si vybírá profesi, pravděpodobněji odmítne mužskou profesi nebo spíše do ní nebude přijata. Zvolí si tak raději povolání, ke kterým má snadnější přístup. Tady bude silně ovlivněna především výchovou a společností. Tého výsledku tak posílí skutečnost, že dostat se do „mužské“ profese musí mít žena „mužské“ vlastnosti. (A. Okleyová, Pohlaví, gender a společnost, str. 119)

Sexualita a sex budou omezeny především na instituci manželství. Na sexualitu bude nahlíženo jako na prostředek k plození potomků. Jak je zmíněno v části vývoj sexuality, nebude v rámci manželství omezena jen na plození potomků, ale bude sloužit také k uspokojení touhy ovšem stále v rámci partnerského svazku. Tradiční pohled bude reprezentován dominantním postavením heterosexuality. Ostatní sexuální orientace budou odsuzovány. Například existence homosexuality bude přijímána, ale nebude považována za rovnou heterosexualitě. Tradiční pohled bude spíše zastávat negativní názor například na svazky homosexuálů nebo na adopci dětí homosexuálním párem.

Z tradičního pohledu tak bude také na společnost pohlíženo jako na mužský patriarchát. Muži budou mít v tomto pohledu ve společnosti větší roli. Budou zastávat například role v politice, bude na ně pohlíženo jako na živitele rodin. I v sexu od nich bude požadována dominance. Od žen se tak bude v tradičním pohledu očekávat, že se budou připravovat na roli matky a ženy v domácnosti a v otázkách sexuality budou podřízené mužům.

1.5.2 Liberální pohled

Společně s tradičním pohledem existuje také liberální. Tento pohled však není opakem tradičního pohledu, ale spíše alternativou. Liberální pohled se z tradičního pohledu vyvinul díky různým společenským hnutím a vědeckým poznatkům. Liberální pohled je oproti tradičnímu více tolerantní a otevřenější. Tento pohled začíná vznikat v období 50. až 60. let 20. století. Jak je uvedeno v části vývoj sexuality, tato doba je ovlivněna například hnutím hippies v Americe. Asi nejznámější je výzkum Alfreda Kinseyho z let 1948 a 1953 známý jako Zpráva o sexuálním chování mužů a žen. Tento výzkum se zaměřil především na homosexuální menšinu populace. Výsledky šokovaly tehdejší společnost. „Podle Kinseyho jenom padesát procent amerických mužů lze

považovat – jeho slovy – ‚exkluzivně heterosexuálními‘ v tom smyslu, že tito muži se nikdy nepodíleli na homosexuálním aktu ani nepocítily homosexuální touhu. Osmnáct procent mužů v tomto výzkumu bylo buď zcela homosexuálních, anebo trvale bisexuálních. Z žen byla homosexuální dvě procenta, třináct procent mělo zkušenost s nějakou homosexuální aktivitou a dalších patnáct procent uvedlo, že pocítilo homosexuální touhu, ale neprojevila se v jejich jednání. (A. Giddens, Proměna intimacy, str. 23)“ Tento výzkum tak otevřel možnosti homosexuality, která v té době byla ještě považována za nemoc. Kinsley i přesto, že byl veřejností kritizován, napomohl k sexuální revoluci, která se naplno projevila v 60. letech a dala tak vzniknout novému liberálnějšímu pohledu na sexualitu.

„Na sexuálním liberalismu šedesátých let se podílely také jiné faktory. Společenská hnutí namířená proti existujícímu řádu věcí, spojená s kulturním undergroundem nebo se životním stylem hippies, vystoupila také proti existujícím sexuálním normám. Mnohé z těchto skupin hlásaly sexuální svobodu a vynález antikoncepční pilulky pro ženy zase umožnil oddělit sexuální uspokojení od plození dětí. Kromě toho začala ženská hnutí usilovat o větší nezávislost na mužských hodnotových měřítkách v oblasti sexuality, zavrhnout ‚dvojí měřítko‘ pro muže a ženy a zdůrazňovat potřebu většího sexuálního uspokojení žen. (A. Giddens, Sociologie, str. 124)“ Tyto změny, které daly vznik liberálnímu pohledu tak můžeme pozorovat napříč celou společností.

Na tyto změny později pak navazuje čtvrtá změna pohledu na homosexualitu, která se odehrává v 90. letech. Tato změna začala v roce 1992, kdy byla homosexualita vyjmuta ze seznamu duševních chorob. Homosexualita tak přestala být vnímána jako úchylnka, ale stala se pouze jednou z možností lidské sexuální orientace. Stává se tak rovnocennou heterosexuality. (P. Weiss, Sloupky o sexu, str. 92) Tímto tak homosexuálové získávají stejný status jako heterosexuálové. Na tento akt tak navazují události, které jsou popsány ve vývoji sexuality jako možnost homosexuálního manželství. Změny u homosexuality pak také otevírají možnosti jiným sexuálním menšinám, jako jsou asexuálové, bisexuálové.

V liberálním pohledu jsou výrazná hnutí, která se snaží o emancipaci žen. V dnešní době ženy častěji zaujímají pozice v politice nebo ve vysokých manažerských pozicích. Dnes již ženy nejsou pouze manželky v domácnosti, ale stávají se stejně jako muži živiteli rodiny.

Liberální pohled se vyvinul jako alternativa k pohledu tradičnímu. Za hlavní znaky lze považovat sexuální otevřenost, emancipaci žen a toleranci k sexuálním menšinám. Pohled se však neustále vyvíjí. Dnes tak vidíme, že jsou homosexuálové více přijímáni ve společnosti. Jsou často osobnostmi, které udávají módní trendy. Postupně získávají stejná práva na soužití jako heterosexuálové. Jsou jim povolena registrovaná partnerství nebo plnohodnotná manželství. Kromě homosexuálů jsou také přijímány další sexuální menšiny. Liberální pohled se však nesoustředí pouze na sexuální menšiny. Ženy jsou také více rovny mužům. Častěji zastávají pozice, které ještě nedávno náležely pouze mužům. Denně také vidíme otevřenost k sexualitě a sexu ve společnosti. Reklamní společnosti častěji využívají sex k prodeji. Kromě toho také dnes existuje volný přístup k pornografii. Ve školách se vyučuje sexuální výchova, která informuje mladistvé o sexualitě a sexu. Lidé se také nestydí za své sexuální fantazie a nebojí se o nich mluvit. Liberální pohled se tak vyvíjí v pohled, kdy si budou všichni jedinci v sexualitě rovni a nebudou za svou odlišnost odsuzováni.

2. Praktická část

2.1 Metodologie

2.1.1 Cíl práce

Cílem práce je sledovat, jakým způsobem lifestylové časopisy nahlíží na lidskou sexualitu a gender, a jak jsou prezentovány čtenářům. Práce sleduje, zda magazíny nahlíží na sexualitu a gender skrze tradiční nebo liberální pohled. Text si klade za cíl zjistit, jak často se v magazínech vyskytují články zaměřené na sexualitu nebo gender, a také na to, zda se tomuto tématu častěji věnují pánské nebo dámské lifestylové magazíny.

Lifestylové časopisy se často věnují prezentaci perfektního životního stylu, vzhledu a vztahu. Také často prezentují nové názory a pohledy na každodenní témata a problémy společnosti. Tímto mají časopisy možnost ovlivňovat mínění svých čtenářů. Cílem práce je obsahová analýza dvou lifestylových časopisů vycházejících v České republice.

I přesto, že dnes již neutlačujeme sexuální menšiny a ženy mají formálně stejná práva jako muži, stále můžeme v naší společnosti nacházet názory, které tomuto odporují. Pořád ve společnosti existují tradiční názory na sexuální orientaci, postavení žen ve společnosti nebo rodinu. Lifestylové časopisy tyto názory mohou do jisté míry konfrontovat a mohou se snažit názory společnosti ovlivnit, ale i ony mohou někdy v určitých názorech zastávat tradiční pohled.

2.1.2 Hlavní výzkumná otázka

V praktické části se soustředuji na zjištění pohledu na sexualitu a gender ve sledovaných lifestylových magazínech. Pomůže mi výzkumná otázka, která zní takto:

- ***Jaký pohled (tradiční nebo liberální) převládá ve sledovaném pánském (Maxim) a dámském (Elle) lifestylovém magazínů?***

K získání odpovědi na tuto otázku mi pomohou dále odvozené - doplňující otázky, které jsou definovány následovně:

- ***Kolik článků ve sledovaných magazínech je věnováno tématu sexuality a jakým pohledem (tradičním nebo liberálním) je na ní častěji nahlíženo?***
- ***Jaká je frekvence a množství článků v magazínech, které se zabývají tématem genderu, a který pohled (tradiční nebo liberální) je převažující?***
- ***Jaký prostor je v obou sledovaných magazínech věnován tématu emancipace žen a jaký pohled (tradiční nebo liberální) spíše převažuje?***
- ***Jakým pohledem (tradičním nebo liberálním) nahlíží ve zvolených magazínech na témata spojená s homosexualitou, bisexualitou, asexualitou a jaký prostor jim na svých stránkách věnují?***

2.1.3 Výzkumná metoda

Práce bude založena na komparaci a analýze dvou vybraných lifestylových magazínů. Výsledkem analýzy by měla být studie, která bude popisovat, jak v těchto magazínech nahlíží na otázky lidské sexuality a genderu.

Zvolenou metodou k výzkumu je kvalitativní obsahová analýza, která nejlépe dokáže odpovědět na mé otázky. Výhodou této metody je především její finanční nenákladnost a možnost pracovat v menším týmu nebo jako jednotlivec. Mezi zápory obsahové analýzy je možné naopak zařadit její časovou náročnost při zvolení příliš rozsáhlého vzorku, nebo nízkou validitu výsledků při zvolení menšího množství materiálů.

Za základní jednotku v tomto výzkumu bude zvolen jeden redakční článek, přesněji článek zaměřený na téma sexuality a genderu. Problémem může být přenášení názorů a subjektivity autora do článku.

2.1.4 Výzkumný vzorek

Jako výzkumný vzorek pro tuto práci jsem zvolil dva lifestylové magazíny. Byly zvoleny dámský lifestylový časopis Elle a pánský lifestylový časopis Maxim. Oba zvolené časopisy vycházejí jako měsíčníky. Jako vzorek jsem zvolil u obou časopisů ročník 2013.

2.1.4.1 Maxim

Časopis Maxim je lifestylový magazín pro muže, který v České republice vydává společnost Burda Media. Magazín patří mezi nejčtenější periodika zaměřená na muže v ČR. Odhad čtenosti vydání činí 185 000 čtenářů⁴. Magazín je na stránkách nakladatelství charakterizován: „*Maxim není elitářský titul, ale zároveň není určen*

4

⁴ Data získaná z výzkumu MEDIA PROJEKT dostupné z http://www.unievydavatelu.cz/gallery/files/Media%20projekt%20v%C3%BDsledky%20za%201_%20a%202_%20%C4%8Dvtlet%C3%AD%202015.pdf

každému muži. Rozpor v této větě je pouze zdánlivý. Maxim totiž oslovuje všechny muže, jejichž smysl pro humor je založený na ironii, sarkasmu a zpochybňování uznávaných hodnot. Stejně jako jeho čtenáři je Maxim sebevědomý. Právě proto si může dovolit dělat si legraci ze všeho – včetně sebe sama –, což ho diametrálně odlišuje od všech ostatních pánských titulů. Čím šílenější se Maxim zdá být, tím užitečnější je jeho servisní část, tím přesnější informace poskytuje a tím dokonalejší je jeho grafické zpracování a fotografie. Na rozdíl od deníků a týdeníků přináší Maxim nadčasový pohled na svět. Jde o čistě autorský časopis: to, o čem jeho reportéři píšou, také sami prožívají. Maxim se prostě nebojí ničeho.“⁵ Internetová verze časopisu se nachází na stránkách www.maxim.cz. Stránky slouží především k publikaci materiálu, který nelze otisknout v tištěné formě magazínu. Nachází se zde různá videa, foto galerie, reklamní články, ankety atd. Internetové stránky slouží hlavně jako doplnění k tištěnému magazínu.

2.1.4.2 Elle

Elle je dámský lifestyleový módní magazín. V ČR podobně jako Maxim jej vydává společnost Burda Media. Elle je 5. nejčtenější dámský magazín, jehož odhad čtenosti činí 158 000 čtenářů.⁶ Charakter magazínu popisuje vydavatelství takto: „ELLE je mezinárodní módní časopis určený sofistikovaným, nezávislým ženám s citem pro vlastní styl. Čtenářkám pravidelně představuje nejnovější módní trendy z ulic i přehlídek světových návrhářů, většinou formou exkluzivních módních editorialů. Kromě toho přináší profily a rozhovory s osobnostmi módy, kultury a showbusinessu nebo praktické tipy týkající se krásy, zdraví a fitness. Mezi časopisy stejného zaměření je ELLE na českém trhu jednoznačně číslem jedna.“⁷ Stejně jako Maxim, také Elle má svůj

5

⁵ Dostupné z <http://burda.cz/cs/maxim/maxim-42015>

6

⁶ Data získaná z výzkumu MEDIA PROJEKT dostupné z http://www.unievydavatelu.cz/gallery/files/Media%20projekt%20v%C3%BDsledky%20za%201_%20a%202_%20%C4%8Dvrtlet%C3%AD%202015.pdf

7

⁷ Dostupné z <http://burda.cz/cs/elle/elle-42015>

internetový protějšek na stránkách www.elle.cz. Na těchto stránkách najdeme kuchařské recepty, různé rady ohledně životního stylu a horoskopy. Tyto stránky také slouží především jako doplněk magazínu.

2.1.4.3 Struktura sledovaných magazínů

Oba sledované lifestylové magazíny věnují tématu, kterým se tato práce zabývá, rozdílný prostor. Pánský lifestylový magazín Maxim se věnuje především tématům, které jsou vhodné pro pánské čtenáře. Magazín lze rozdělit na několik částí. První část magazínu je věnována především tématům jako je technika, automobily a elektronika. Další část magazínu je pak věnována kultuře, filmům, hudbě, cestování a pánské módě. Poslední část se zabývá tématy, která se točí okolo sexu, sexuality, mužů a žen. Dámský magazín Elle se také dělí na několik částí. Hlavní část se věnuje tématům módy a ženské kráse. Další část je podobná jako u pánského magazínu a věnuje se tak tématům z kultury, cestování, filmu a hudbě. Poslední část je pak věnována rozhovorům, vztahům, sexu, úspěšným ženám, sexualitě. Ve své práci se věnuji právě posledním částem obou sledovaných magazínů.

V rámci sledovaného dámského magazínu je typická žena prezentována jako sebevědomá, spolehlivá, samostatná, s aktivním přístupem k životu a také je především emancipována ve smyslu nezávislosti na mužích. Magazín se také snaží prezentovat svůj pohled na muže, kteří jsou podle magazínu sebevědomí, samostatní, vyspělí ve smyslu, že vědí, čeho chtějí ve svém životě dosáhnout. V pánském magazínu je typický muž prezentován jako, sebevědomí jedinec, který ví, co chce od života, je samostatný, odvážný, má rád „chlapské věci“ a je čtenář Maximu. Žena je podle magazínu, sebevědomá, samostatná a emancipovaná, ovšem měla by vědět, kdy se má muži podvolit.

Již na první pohled je vidět, že oba magazíny se snaží jak na muže tak ženy nahlížet jako na samostatné jedince, kteří jsou si dobře vědomi sami sebe a vědí co čekat od svého života. Elle je považován za čistě dámský magazín, který se snaží poskytnout rady moderní ženě a chce být nedílnou součástí jejího života. Maxim se naopak prezentuje jako magazín, který cíleně míří na muže, což je vidět především v jeho

obrazovém doprovodu. Překvapivě se však snaží zacílit i na dámské čtenářky, a tak se ve svých číslech snaží nahlížet na svět z pohledu ženy.

2.2 Výzkumu

2.2.1 Kategorie výzkumu

Na základě teoretické části, pilotní studie a prvního seznámení s výzkumným vzorkem byly zvoleny kategorie. Vznikly ze studie jednotlivých článků. Pojmenování a zařazení těchto kategorií vzniklo z výskytu jednotlivých pojmů ve člancích nebo byl pojem celkovým tématem sledovaného článku. Tyto kategorie slouží ve výzkumu především k rozlišení jednotlivých témat, kterými se zkoumané lifestyleové magazíny zabývají. Těmito kategoriemi jsou sexualita, gender, emancipace žen, homosexualita, bisexualita, asexualita a kategorie tradičního a liberálního pohledu.

- **Sexualita**

Během prvního seznámení s výzkumným vzorkem a pilotní studie, bylo ve sledovaných magazínech nalezeno několik různých kategorií, které si byly v základech podobné. Tyto kategorie byly sex, orgasmus, masturbace, pornografie, orální sex, prostituce, sexualita a různé sexuální praktiky jako je BDSM, kandaulismus. Jelikož těchto kategorií bylo mnoho, rozhodl jsem se je pro potřeby výzkumu zredukovat a zařadit pod jednu kategorii a to sexualitu. Tak vznikla pro potřeby výzkumu na základě teorie a pilotní studie kategorie sexualita, která zahrnuje výše zmíněné kategorie.

- **Gender**

Ve zvolených lifestylových magazínech se některé z článků věnují tématům rozdílů mezi muži a ženami. Pro potřeby práce tak na základě teorie vznikla samostatná kategorie gender. Tato kategorie vychází z teoretické části, ve které je pojem gender vysvětlován.

- **Emancipace žen**

Během výzkumu se v kategorii gender objevovaly články, které sice lze zařadit do kategorie gender, ale rozhodl jsem se je zařadit do samostatné kategorie. Touto kategorií je emancipace žen. V obou magazínech se vyskytují články, které se zabývají tímto tématem. Tyto články často poskytovaly návody pro ženy jako se vyrovnat mužům, jak být více samostatné nebo nezávislé. Jelikož počet těchto článků byl větší než například u zredukovaných kategorií, které tvoří kategorie sexualita, rozhodl jsem se tyto články pro potřeby výzkumu zařadit do samostatné kategorie.

- **Homosexualita**

Kategorie homosexualita vznikla na základě prvního seznámení s výzkumným vzorkem a na základě teoretické části. Ve výzkumné části jsou v této kategorii zařazeny články, ve kterých se pojem homosexualita vyskytovala nebo byla homosexualita tématem článku. Přestože se v obou sledovaných magazínech se nevyskytovalo tolik článků, které by se touto kategorií zabývaly, považoval jsem za nutné tuto kategorii do výzkumu zařadit.

- **Bisexualita**

Tato kategorie vznikla stejně jako kategorie homosexualita. Ve výzkumu jsou v této kategorii zařazeny především články, kde se pojem bisexualita vyskytoval. U této kategorie se také vyskytl problém s nízkým počtem článků, ve kterých se bisexualita

vyskytovala. Jelikož ovšem tato kategorie vznikla i na základě teoretické části považoval jsem za nutné ji do výzkumu zařadit.

- **Asexualita**

Tato kategorie vznikla především na základě teoretické části. Zpočátku jsem předpokládal, že výskyt této kategorie bude podobný jako u kategorií homosexualita nebo bisexualita a proto jsem se rozhodl ji zařadit do výzkumu jako samostatnou kategorii. Při prvním seznámením s výzkumným vzorkem jsem ovšem došel ke zjištění, že se tato kategorie vyskytuje pouze ve sledovaném pánském magazínu Maxim. U dámského magazínu Elle se tato kategorie vůbec nevykytovala. Přestože se články, ve kterých se autoři zabývají pojmem nebo tématem asexuality vyskytují pouze u magazínu Maxim rozhodl jsem se tuto kategorii ve výzkumu zachovat.

- **Tradiční a liberální pohled**

Tyto dvě kategorie vznikly čistě na základě teorie. Jak je psáno v teoretické části v dnešní západní společnosti vedle sebe existují dva pohledy na sexualitu tradiční a liberální. Bližší vysvětlení těchto dvou pohledů se nachází v teoretické části této práce. Při prvním seznámení s výzkumným vzorkem a pilotní studii jsem zjistil, že jednotlivé články ve svých textech zastávají postoje, které lze přiřadit pod pohled tradiční nebo liberální. Články do těchto kategorií jsem třídil na základě postojů, které tyto pohledy zastávají a jenž jsou popsány v teoretické části. Ve článcích, které jsou zařazeny pod kategorii tradičního pohledu, tak můžeme najít postoje jako například: homosexualita, bisexualita a asexualita nejsou rovny heterosexuality nebo postoje podle kterých nejsou ženy rovny mužům, dále pak postoje, které odsuzují různé sexuální praktiky atd. Oproti tomu články, které jsou zařazeny v kategorii liberálního pohledu zastávají postoje opačné. Tedy v těchto článcích najdeme postoje, které podporují rovnost všech sexuálních orientací nebo rovnost mužů a žen atd.

2.2.2 Výsledky výzkumu

V této části se budu věnovat výsledkům výzkumu a komparaci výsledku u obou sledovaných magazínů. Jak je zmíněno výše pro potřeby výzkumu byly zvoleny kategorie, do kterých byly články v magazínech přiřazeny. Během výzkumu jsem došel ke zjištění, že se v magazínu Maxim se vyskytují články, ve kterých bývá k popisu tématu využívána určitá ironie. To toto zjištění tak způsobilo problém, který zkomplikoval, zda se zkoumaný text přiklání k pohledu tradičnímu nebo liberálnímu. Podobný problém se vyskytl také u dámského magazínu Elle. Nebyl ovšem tak častý nebo výrazný jako u magazínu Maxim.

V obou sledovaných magazínech se tématem práce zabýval pouze určitý počet článků. První tabulka ukazuje hodnoty pro pánský magazín Maxim a druhá hodnoty dámského magazínu Elle.

Tabulka č.1

Tabulka č.2

Kategorie	Počet článků
Sexualita	27
Gender	20
Emancipace	11
Homosexualita	3
Bisexualita	2
Asexualita	3
Kategorie	Počet článků
Sexualita	10
Gender	11
Emancipace	8
Homosexualita	2
Bisexualita	1
Asexualita	0

Jak je zobrazeno v tabulkách, každý z magazínu věnuje kategoriím jiný prostor. Z tabulek je ihned jasné, že dámský magazín Elle se věnuje tématům výzkumu méně. Toto zjištění je způsobeno především tím, že magazín se věnuje především tématům módy a krásy pro ženy a na další témata tak již nezbyvá příliš velký prostor. Jak lze vyčíst z tabulky, nejvíce se magazín věnuje tématům, která spadají do kategorií sexualita, gender a emancipace. Naopak ostatním tématům se věnuje minimálně (homosexualita a bisexualita) nebo vůbec (asexualita). Domnívám se, že toto rozložení je způsobeno především právě menším prostorem, který je věnován v magazínu jiným tématům než módě nebo kráse.

Z tabulek můžeme vyčíst, že se magazín Maxim stejně jako magazín Elle nejvíce věnuje tématům, která spadají do kategorií sexuality, genderu a emancipace. Ostatním kategoriím - homosexualitě, bisexualitě, asexualitě věnuje prakticky stejný prostor, ale výrazně menší než prvním třem kategoriím. Domnívám se, že toto zjištění především vyplývá z velké tematické rozmanitosti, které se magazín Maxim snaží na svých stránkách věnovat.

Magazín Maxim se tématům, které jsou předmětem toho výzkumu, věnuje více než magazín Elle. Domnívám se, že toto zjištění je způsobeno tím, že Elle se více věnuje módě a Maxim se snaží věnovat co největšímu počtu témat. Počet článků má také vliv na celkový výzkum. Domnívám se, že validita výsledků u pánského magazínu Maxim bude větší než u dámského magazínu Elle.

Kolik článků ve sledovaných magazínech je věnováno tématu sexuality a jakým pohledem (tradičním nebo liberálním) je na ní častěji nahlíženo?

Pokud se podíváme na tabulku č. 1, která popisuje počty článků jednotlivých kategorií zjistíme, že se kategorii sexualita magazín Maxim věnoval v celkovém počtu 27 článků. Dámský magazín Elle se podle tabulky č. 2 věnuje kategorii sexualita v 10 článcích. Oba magazíny taktéž na tyto články nahlížejí ze dvou pohledů, a to pohledu tradičního nebo liberálního.

Při výzkumu této kategorie jsem došel k výsledku, že sledované magazíny nahlížejí na témata sexuality většinou z liberálního pohledu. Tradiční pohled je u obou

magazínů sice zastoupen, ale pouze v malém měřítku. Magazín Maxim nahlíží na sexualitu ve 22 článcích z pohledu liberálního a pouze v 5 článcích z pohledu tradičního. Podobný výsledek se taktéž objevil u dámského magazínu Elle, zde je na sexualitu nahlíženo z liberálního pohledu v 9 článcích a pouze v jednom článku z pohledu tradičního.

Domnívám se, že tento výsledek je dán, především z důvodu, že oba magazíny se snaží přinést moderní a nový pohled na různá témata. Že se k liberálnímu pohledu autoři přiklánějí častěji je vidět například ve článku „*Je orgasmus zbytečný?*“ Cílem článků je popsat čtenáři ženský orgasmu. Článek se zabývá otázkou, zda ženy při sexu potřebují dosáhnou orgasmu nebo ne. Výsledkem pátrání autorky je, že ženy samotné orgasmus berou jako bonus zatím co pro muže je ženský orgasmus důležitý. (Elle, 2013/9:92-94)

Elle také liberálním pohledem na dokazuje například článek „*Lepší sex bez masa?*“. „*Nejiš maso, nepoznáš vtip,*“ zazněla kdysi hláška ve filmu Petra Zelenky *Knoflíkáři*. *O vegetariánech se často tvrdí, že jsou mdlí a bez energie, opak je ale pravdou. Podle nejnovějších výzkumů jsou lidé, kteří ze svého jídelníčku vyloučili maso, nejen zdravější a štíhlejší, ale dokonce si i více užívají intimní chvílky. Tvrdí to alespoň výzkum publikovaný v časopise Hormones and Behaviour. Potraviny rostlinného původu, jako je například tofu, které tvoří velkou část jídelníčku vegetariánů, prý ovlivňují hladinu hormonů, a tak také zvyšují sexuální aktivitu. Důležitou roli v tom hrají látky zvané fytoestrogeny, tedy jakési rostlinné estrogeny, které by měly do určité míry nahradit účinek estrogenů.*“⁸

Vliv liberálního pohledu v magazínu Maxim jde vidět v článku s názvem „*Ateisti šukaj líp*“. Článek se opírá o práci klinického psychologa Darrela Raye, který vypracoval studii Sex a sekularismu. Náplní článku je čtenáři přinést informace o tom, že pokud se člověk vzdá víry v boha, jeho sexuální život se zlepší, jelikož víra člověka v jeho sexualitě omezuje (Maxim, 2013/12:115-119). V tomto článku autor popisuje, že pokud se člověk odkloní od víry, jeho sexuální život se zlepší.

Dalším důkazem převládajícího liberálního pohledu v magazínu Maxim je článek, „*Chytřejší lidé víc souloží, fetují a ponocují, protože vědí, že je to dobré!*“. „*Chytřejší*

8 Dostupné z <http://www.elle.cz/laska-a-sex/sex/lepsi-sex-bez-masa>

lidé nejenom zůstávají déle vzhůru, ale taky si častěji užívají rekreační sex a drogy – tedy alespoň ti mladší. Vychází to ze srovnání studentů z nejprestížnějších britských škol v Oxfordu a Cambridge s těmi z obvyčejnějších univerzit. Kdo čekal, že na lepších školách se jenom šprtají, tak se šeredně zmylil. Tamní studenti se spíše drží hesla „study hard, party harder“. Kdo hodně maká, potřebuje taky patřičně kvalitní odreagování. Dokazuje to i daleko větší útrata studentů z lepších univerzit v on-line obchodech se sexuálními pomůckami – ta jde ale taky vysvětlit jednoduše tím, že pocházejí z lepších rodin, a tudíž mají více peněz na nákupy udělátek. „⁹

Jaká je frekvence a množství článků v magazínech, které se zabývají tématem genderu, a který pohled (tradiční nebo liberální) je převažující?

Další kategorií s vysokým počtem článků u obou magazínů byla kategorie gender. Podle tabulky č. 1 zjistíme, že kategorii gender bylo v Maximu věnováno celkem 20 článků a tak je po sexualitě druhou nejčastější kategorií. Z celkového počtu všech článků, které se v Maximu zabývají tématem práce, pak tato kategorie tvoří 1/3. V dámském magazínu Elle se kategorii gender věnují v 11 článcích podle tabulky č. 2. Celkem pak tato kategorie tvoří 1/3 všech článků zabývajících se tématem této práce. Sledované magazíny taktéž i na kategorii gender mohou nahlížet z určitého pohledu.

Během výzkumu jsem došel ke zjištění, že zastoupení tradičního a liberálního pohledu je v magazínu Elle podobné jako u kategorie sexuality. Ovšem zastoupení tradičního a liberálního pohledu je v Maximu naprosto jiné. Na kategorii gender je v magazínu v Maximu nahlíženo tradičním pohledem v 11 případech a liberálním v 9. U magazínu Elle je tradiční pohled zastoupen u 2 článků a liberální u 9.

U Elle bude pravděpodobně větší přítomnost liberálního pohledu důsledkem popisování ženy jako samostatné, sebevědomé, ale především emancipované. Je tedy jasné, že dámský magazín by se nesnažil své čtenářky nějak shazovat. Takový článek může být například článek „Proč ženy (ne)mají sex? Aneb cesta tam a zase zpátky“. Článek se zabývá tématem, že ženy vyžadují podobné věci jako muži. Článek poukazuje na to, že ženy si v oblasti sexu zaslouží stejné věci jako muži. V rámci článku tak jsou představeny „domy hříchů“, které jsou ovšem zaměřované na poskytování služeb ženám. Článek tak naráží na fakt, že tato oblast ještě do nedávna patřila mužů. Hlavní myšlenkou

⁹ Dostupné z <http://www.maxim.cz/cirkus-maximus/vedeli-jste-ze/chytrejsi-lide-vic-soulozi-fetuji-a-ponocuji-protoze-vedi-ze-je-to-dobre>

článku je tedy ukázat rovnost žen a muže v oblasti sexuálního uspokojení. (Elle, 2013/1: 112-113)

Myslím si, že zastoupení tradičního pohledu má své opodstatnění. Je způsobeno především faktem, že ve člancích, kde je tento pohled zastoupen, jsou popsány především fantaziemi a touhami autorek. Tuto skutečnost nacházím například v článku „*Jste tajně submisivní?*“ Tento článek je věnován tématu ženské submisivnosti. Ve článku autorka naráží především na úspěch knihy Padesát odstínů šedi. Autorka se tak nechala inspirovat k napsání článku, podle kterého by žena měla být submisivní a nechat se ovládat. Nejedná se ovšem jen o sexuální submisivitu, ale i v obyčejném životě. „*Několik mých kamarádek připustilo, že představa pana Božského, který převezme na jejich životem kontrolu, je přitažlivější než fantazie, ve které je přetáhne opaskem*“ (Elle, 2013/2: 82-83) Na první pohled se článek zdál být spíše ovlivněn liberálním pohledem ovšem našel jsem v něm více prvku tradičního pohledu. I tak lze ovšem říci, že článek by se měl brát s nadsázkou, jelikož se spíše jedná o spekulace a představy.

Dále se domnívám, že větší zastoupení tradičního pohledu v kategorii gender v magazínu Maxim, je způsobeno především názory a postojem autorů k této kategorii, ale také formou magazínů samotného. Maxim je především pánský magazín a tak se snaží vyobrazovat muže jako silné, dominantní hrdiny, a ženy spíše jako slabé a submisivní, které tito muži „hrdinové“ musí zachránit a zmocnit se jich. Jako příklad článku kde je tradiční pohled zastoupen je článek „*Aplikace žena*“. Článek se zabývá myšlenkou, že by bylo pro muže snazší, kdyby se ženy daly ovládat jako přístroj pomoci např. klávesnice. „*Předskakování do předem daných pozic. Jako ideální si představujeme ženu, která bude vášnivá jako milenka, bude možné se s ní bavit jako s kamarádem, sranda s ní bude jako s puberťáčkou a v nouzi vám pomůže jako vlastní sestra. Realita? Když máte chuť na sex, jenom by se kamarádila, pokud potřebujete pomoc, postaví se k problému jako teenager atd. Ke vzájemnému sladění by přitom stačilo jedno přepnutí.*“ (Maxim, 2013/3: 29) Tento článek tak ukazuje, že muž by měl získat nad ženou kontrolu a ta by ho měla poslouchat.

V liberálním pohledu jsou ženy popisovány jako silné a nezávislé a proto je jeho zastoupení o něco menší. Článek, ve kterém je využíván liberální pohled je „*Když se*

nikdo nedívá“. Tématem tohoto článku, který je spíše orientován na muže, je snaha ukázat, jaké jsou ženy v soukromí. Článek tak popisuje, co ženy dělají, když je nikdo nesleduje a snaží se mužské čtenáře zbavit různých představ o ženách. Článek sice na první pohled vypadá, že je ovlivněn tradičním pohledem, ale považuji jej za ovlivněný liberálním. Článek se nesnaží ženy shazovat, ale spíše ukázat, že jsou mužům dosti podobné a zaslouží si jejich respekt. (Maxim, 2013/12: 65-69)

Jaký prostor je v obou sledovaných magazínech věnován tématu emancipace žen a jaký pohled (tradiční nebo liberální) spíše převažuje?

Třetí kategorii, které se sledované magazíny věnovaly, je kategorie emancipace žen. Podle tabulky č. 1 zjistíme, že se magazín Maxim věnoval kategorii emancipace žen v 11 článcích. U dámského magazínu Elle je této kategorii věnováno celkem 8 článků. V obou magazínech je na kategorii emancipace žen nahlíženo z pohledu tradičního nebo liberálního.

Při výzkumu jsem zjistil, že v magazínu Maxim při pohledu na ženskou emancipaci převažuje pohled liberální. Pohled liberální je zastoupen u 10 článků a pohled tradiční je zastoupen pouze u 1 článků. Můžeme tedy pozorovat, že u toho tématu magazín Maxim zastává jednotný názor. Domnívám se, že tento výsledek je způsoben snahou magazínu oslovit i dámské čtenářky. Snaží se tedy ženy motivovat k tomu, aby se nebály vystoupit proti mužům a postavit se jim jako rovní. Tento postoj magazínu dokazuje například článek *„Tělesná výchova žen“*. Článek popisuje situaci, že ještě v nedávné době byl sport převážně dominantou mužů. V článku je popisováno, jak v posledních letech jsou ženy čím dál tím více ve sportech rovné mužům. (Maxim 2013/9: 110-115)

Při výzkumu této kategorie v magazínu Elle jsem došel ke zjištění, že tradiční pohled není vůbec zastoupen a liberální pohled tak dominuje. Jak je psáno výše magazín Elle popisuje typickou ženu jako emancipovanou, proto tento výsledek není nijak zarážející. Domnívám se, že je způsoben právě názory magazínu a jeho autorek, kdy se snaží emancipaci žen dále šířit a podporovat. Toto dokazuje například článek *„Jít za štěstím“*. Tento článek popisuje cesty několika žen za jejich cestou k povolání, které je

naplňuje a uspokojuje. Cíle článku je tak čtenářkám magazínů ukázat, že by se neměli zdráhat dosáhnout svého štěstí, i když cesta k němu může být dlouhá. (Elle, 2013/4: 114-115)

Jakým pohledem (tradičním nebo liberálním) nahlíží ve zvolených magazínech na témata spojená s homosexualitou, bisexualitou, asexualitou a jaký prostor jim na svých stránkách věnují?

Dalšími kategoriemi, kterými se sledované magazíny zabývají, jsou kategorie homosexualita, bisexualita a asexualita. Těmto kategoriím je v obou magazínech věnováno překvapivě málo prostoru v porovnání s kategoriemi sexualita, gender a emancipace žen. Podle tabulky č. 1 můžeme vidět, že v magazínu Maxim se kategorii homosexualita věnují pouze ve 3 článcích, kategorii asexualita taktéž ve 3 článcích a kategorii bisexualita pouze ve 2 článcích. Můžeme tedy pozorovat, že zastoupení těchto kategorií je z celkového počtu 69 článků velmi nízké. Pokud se podíváme na zastoupení těchto kategorií v magazínu Elle, je toto zastoupení podobně nízké jako u magazínu Maxim. Podle tabulky č. 2 se v magazínu Elle věnují kategorii homosexualita ve 2 článcích, kategorii bisexualita pouze v 1 článku a velmi překvapivě se kategorii asexualita magazin nevěnuje ani v jednom článku.

Při výzkumu této kategorie v magazínu Maxim jsem zjistil, že v kategorii homosexualita je zastoupen pouze pohled liberální. V kategorii bisexualita jsou oba pohledy zastoupeny, každý jednou. A v případě kategorie asexualita je stejně jako u kategorie homosexualita zastoupen pouze pohled liberální. Liberální pohled na homosexualitu v magazínu Maxim ukazuje například článek „*Buzny jsou chytřejší!*“. Tématem toho článku je, že homosexuálové, kteří uskutečnili coming-out, jsou inteligentnější. „*Možná že jste si toho už všimli taky: homosexuálové, o kterých to víte, bývají schopnější než průměrní muži. Často jsou i vysoce kreativní a komunikativní a mají dobře placená místa v byznysu (Václav Fisher, Gustav Slamečka), politice (Jörg Haider) a showbyznysu (Aleš Cibulka, Zdeněk Troška, Janis Sidovký, Václav Moravec). Růžové spiknutí? Přihrávání výnosných kšeftů v rámci 4% komunity? Realita je zajímavější než tahle paranoidní teorie. Buzny jsou prostě chytřejší.*“ (Maxim, 2013/6:

42-47) Ve stejném článku je pak i částečná zmínka o bisexualitě a to především ve spojení s tím, že homosexuál někdy ze strachu předstírá, že je heterosexuál. „*Má dvě možnosti, jak ten problém vyřešit. Buď ho v sobě potlačí, bude se tvářit, že ho přitahují ženy a třeba si i pořídí ‚krycí‘ rodinu a děti. Celý život se bude přetvařovat, trápit a schovávat se svou orientací*“ (Maxim, 2013/6: 42-47)

Zastoupení liberálního pohledu u kategorie asexualita je nejlépe vyjádřeno v článku „*Fuj, sex!*“. Tento článek se zabývá existencí asexualita jako další možností lidské sexuální orientace. V tomto článku magazín Maxim přijímá existenci této sexuální orientaci jako takové. „*Z jednoho bezvýznamného průzkumu z nedávných let vyšlo najevo, že každý dvacátý vztah je celibátní. Ať už dobrovolně, nebo ne. A jedno procento populace je asexuální*“ (Maxim, 2013/9: 40-43) Jak jsem již psal v teorii, liberální pohled se vyznačuje přijímáním existence dalších sexuálních orientací. Jelikož magazín Maxim přijímá existenci asexualita, považuji jeho pohled na tuto kategorii jako liberální.

Při výzkumu magazínu Elle jsem došel k výsledku, že liberální pohled je jak v kategorii homosexualita tak v kategorii bisexualita dominantní a tradiční pohled není vůbec zastoupen. Tento výsledek dokládá například článek „*Tři do páru*“. Tento článek popisuje příběh tří homosexuálních mužů, kteří společně žijí. Ve článku je také naráženo na určitý fakt, že homosexuálové přinášejí do společnosti nové trendy. „*Možná jste si toho nestačili všimnout, ale v poslední době se v zaběhnutém uspořádání vztahů začala konat malá revoluce. Jejimi iniciátory jsou homosexuálové.*“ (Elle, 2013/3: 120-123) Jelikož se v tom článku autorka věnuje homosexualitě a o homosexuálech píše jako o vlivné skupině lidí, považuji tento článek ve výsledku za liberální.

Dalším podobným článkem, ve kterém je rozebíraná homosexualita tak též částečně bisexualita je článek „*Lesbou na zkoušku*“. V tomto článku se snaží popsat vztahy lesbiček. V tom článku si taktéž pohrává s myšlenkou své vlastní bisexualita. „*Rita Ora, Beth Dito, Jodie Foster, Adele ... ženy, které to dělají se ženami, jako by byly všude. Jenom já nemám v tomhle směru ani jediný zářez a moji přátelé mě zřejmě považují za poslední baštu staré dobré ženské heterosexuality. Mám snad umřít, aniž bych se zkusila s někým, kdo nikdy nemá pichlavé strniště? A vůbec, co když jsem ve skutečnosti bisexuální? Tedy, upřímně řečeno, moje případná bisexualita by ve mně*

musela být zasutá tak daleko, že jsem na ni ještě nikdy nenarazila, ale co kdyby přece? Zkrátka a dobře, musím to vyzkoušet. Teď jenom přijít na to, kde, jak, a hlavně s jakou ženskou“. (Elle, 2013/11: 91-92) Tento článek považuji za liberální z několika důvodů. Ve článku autorka přijímá existenci homosexuality a také bisexuality. Sama si autorka si dokonce připouští i možnost, že sama může objevit svou bisexualitu. Domnívám se, že tento výsledek je způsoben jednak pozitivním názorem autorek Elle na tematiku homosexuality a bisexuality, a taktéž se domnívám, že tyto výsledky jsou způsobeny směřováním magazínu, kdy se snaží povzbuzovat ženy k větší nezávislosti, a tak se snaží podobné směřování aplikovat i na sexuální menšiny. Absence kategorie asexualita je pravděpodobně způsobena především tím, že se magazín spíše věnuje tématům módy a krásy a na tyto méně diskutovaná témata již nezbývá žádný prostor.

Jaký pohled (tradiční nebo liberální) převládá ve sledovaném pánském (Maxim) a dámském (Elle) lifestylovém magazínů?

Jak bylo zmíněno na počátku výzkumu, na jednotlivé kategorie je nahlíženo buďto z tradičního nebo liberálního pohledu. V předchozích odstavcích jsem představil, jaký pohled převládá v jednotlivých zvolených kategoriích. V této části odpovím na výše uvedenou otázku, jaký pohled převládá ve zvolených magazínech. V těchto výsledcích vycházím z výsledků, které prezentovány u jednotlivých kategorií.

Jak tedy můžeme vyčíst z výše, v obou sledovaných magazínech převládá liberální pohled nad pohledem tradičním. Při výzkumu jsem také došel ke zjištění, že u pánského magazínu Maxim se tradiční pohled vyskytuje častěji než u dámského magazínu Elle. Zatímco u pánského magazínu se tradiční pohled vyskytuje přibližně v 1/3 sledovaných článků, u dámského magazínu se tradiční pohled vyskytuje přibližně pouze v 1/10 sledovaných článků. Domnívám se, že pokud by se počet sledovaných článků u obou magazínů zvyšoval, výskyt obou pohledů by stále zůstával ve stejném poměru. Myslím si, že zastoupení tradičního nebo liberálního pohled je silně ovlivněno názory autorů článků.

Závěr

Cílem této práce bylo objasnit, jak na sexualitu nahlíží dva lifestyleové magazíny v České Republice. V úvodu práce byly vyjasněny pojmy, které se v práci vyskytovaly. V teoretické části je popsáno, jak na jednotlivé pojmy nahlíží různí autoři. Pohledy různých autorů na jednotlivé pojmy tak dopomohlo k objasnění jak v této práci s definovanými pojmy pracovat v rámci výzkumu. V další části teorie byl věnován prostor popisu vývoje sexuality od 19. století v tomto popisu jsem se převážně opíral o knihy Sociologie a Proměna intimacy od sociologa Anthonyho Giddense. Na konci teoretické části jsem se věnoval objasnění dvou pohledů, kterými se zabývám ve výzkumné části práce. Těmito pohledy jsou pohled tradiční a liberální. Existenci těchto pohledů přijímám na základě informací čerpaných z knihy Sociologie od Anthonyho Giddense.

Na základě teorie jsem dále pak vypracoval výzkumnou část práce. Zde se v první části věnuji metodologické části výzkumu. V této části jsem se věnoval hlavní výzkumné otázce, zvoleným výzkumným metodám a charakteristice zkoumaného vzorku lifestyleových magazínů. V poslední části se již věnuji samostatné výzkumné části. V této části, jsou popsány výsledky jednotlivých kategorií, na základě informací a dat, která jsem během výzkumu získal. Během výzkumu jsem v rámci některých zkoumaných kategorií došel k překvapujícím výsledkům.

Během výzkumu jsem zjistil, že ve většině kategorií převládá liberální pohled. Zjistil jsem, že v kategorii sexualita převládá v obou magazínech pohled liberální. První překvapení přišlo v kategorii gender. Původně jsem předpokládal, že ve všech kategoriích bude převládat liberální pohled. V magazínu Maxim v kategorii gender jsem zjistil, že v této kategorii převládá pohled tradiční. Na základě toho výsledku jsem tedy předpokládal, že v další kategorii emancipace žen bude výsledek podobný. Došel jsem ovšem ke zjištění, že v magazínu Maxim v kategorii emancipace žen naopak převládá pohled liberální. Při výzkumu kategorií sexuálních orientací jsem došel k výsledku, že ve v těchto kategoriích převládá liberální pohled. Velkým překvapením bylo, že v magazínu Elle není samostatné kategorii asexualita věnován jediný článek.

Celkově jsem tedy došel k výsledku, že v českých lifestylových magazínech v tématech, kterými jsem zabýval, převládá převážně pohled liberální a autoři se k pohledu tradičnímu přiklání méně často. Při výzkumu jsem taktéž došel ke zjištění, že v dámském magazínu Elle je výskyt liberálního pohledu častější než u pánského magazínu Maxim. Domnívám se, že tento výsledek je způsoben převážně názory autorů na jednotlivá témata.

Výzkum splnil svůj účel, ukazuje, jakým názorovým směrem se vydávají dva lifestylové magazíny v České republice. Zpočátku jsem se obával, že se kategoriím výzkumu budou tyto dva lifestylové magazíny věnovat minimálně. Ukázalo se však, že tématům se věnují v dostatečné míře. Nemohu ovšem tvrdit, že se stejným směrem ubírají i ostatní české lifestylové magazíny. Doufám však, že mnou zvolené magazíny jsou dostatečně reprezentativní vzorkem. Závěrem tak mohu říci, že výzkum a celá práce poskytly odpovědi na mé otázky a doufám, že výzkum samotný alespoň poskytuje informace jakým pohledem na téma sexualita, gender, emancipace žen, homosexualita, bisexualita a asexualita nahlíží v magazínech Maxim a Elle.

Seznam použitých zdrojů

- § BAKER, CH. *Slovník kulturních studií*. Praha: Portál, 2006.
- § BERGER, P. L. LUCKMAN, T. *Sociální konstrukce reality*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 1999.
- § FAFEJTA, M. *Úvod do sociologie sexuality*. Věrovany: Nakladatelství Jana Piszkiwicze, 2004.
- § GIDDENS, A. *Sociologie*. Praha: Argo, 1999.
- § GIDDENS, A. *Proměna intimity*. Praha: Portál, 2012
- § HARTL, P. HARTLOVÁ, H. *Psychologický slovník*. Praha: Portál, 2000.
- § JANDOUREK, J. *Sociologický slovník*. Praha: Portál, 2001.
- § JANDOUREK, J. *Úvod do sociologie*. Praha: Portál, 2003.
- § KUBÍK, J. *Sexualita bez tabu*. Brumovice: Carpe diem, 2010.
- § KOLEKTIV. *ABC feminismus*. Brno: Nesehnutí, 2004.
- § OKLEY, A. *Sexualita, gender a společnost*. Praha: Portál, 2000.
- § OSVALDOVÁ, B. *Česká media a feminismus* Praha: Libri/SLON, 2004
- § UZEL, R. *Lidská sexualita*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2007.
- § UZEL, R. *Abeceda sexu*. Praha: Nakladatelství XYZ, 2007
- § WEISS, P. *Sloupky o sexu*. Praha: Mladá fronta, 2010.
-
- § BŘEZINA, I. *Buzny jsou chytřejší*. Maxim Červen. roč. 2013, str. 42-47. Praha: Burda Media 2000, 2013
- § HOLEČEK, P. *Fuj sex!*. Maxim Září. roč. 2013, str. 39-43. Praha: Burda Media 2000, 2013
- § ELLE. *Tři do páru*. Elle Březen. roč. 2013, str. 120-122. Praha: Burda Media 2000, 2013
- § ELLE. *Jste tajně submisivní*. Elle Únor. roč. 2013, str. 82-83. Praha: Burda Media 2000, 2013
- § MAXIM. *Aplikace žena*. Maxim Březen. roč. 2013, str. 29. Praha: Burda Media 2000, 2013

§ MAGAZÍN MAXIM, výběr z ročníku 2013

§ MAGAZÍN ELLE, výběr z ročníku 2013

§ MAXIM, dostupné z [<http://burda.cz/cs/maxim/maxim-42015>], citováno dne 20. 3. 2016.

§ ELLE, dostupné z [<http://burda.cz/cs/elle/elle-42015>], citováno dne 20. 3. 2016.

§ MEDIA PROJEKT. Media a Stem/Mark, dostupné z Data získaná z výzkumu MEDIA PROJEKT dostupné z [http://www.unievydavatelu.cz/gallery/files/Media%20projekt%20v%C3%BDsledky%20za%201_%20a%202_%20%C4%8Dtvrtlet%C3%AD%202015.pdf] citováno dne 20. 3. 2016.

§ Lepší sex bez masa?, dostupné z [<http://www.elle.cz/laska-a-sex/sex/lepsi-sex-bez-masa>], citováno dne 17. 11. 2016.

§ Chytřejší lidé vic souloží fetuji a ponocují protože vědí že je to dobře, dostupné z [<http://www.maxim.cz/cirkus-maximus/vedeli-jste-ze/chytrejsi-lide-vic-soulozi-fetuji-a-ponocuji-protoze-vedi-ze-je-to-dobre>], citováno dne 17. 11. 2016.

Anotace

Příjmení a jméno autora: Liberda, Jan

Název katedry a fakulty: Katedra sociologie, andragogiky a kulturní antropologie;
Filozofická fakulta

Název diplomové práce: Pohled na sexualitu v tištěných a internetových lifestylových
magazínech

Počet znaků: 73 380

Počet příloh: 0

Počet titulů použité literatury: 20

Počet elektronických zdrojů: 5

Klíčová slova: Sexualita, gender, homosexualita, asexualita, bisexualita, lifestyle,
Maxim, Elle

Tato práce zabývá pohledem na sexualitu v lifestylových magazínech Maxim a Elle. V práci je rozebráno, co je to sexualita a také jednotlivé pojmy, které jsou se sexualitou spjaty jako gender, homosexualita atd. Práce se zabývá ročníkem 2013 obou magazínů. Hlavním cílem práce je zjistit, jak na sexualitu nahlíží magazíny Maxim a Elle. Zda na sexualitu nahlíží z pohledu tradičního nebo liberálního. Cílem práce je tedy zjistit, zda magazíny berou sexualitu jako něco o čem bychom neměli moc mluvit nebo něco o čem bychom měli mluvit otevřeně.

Annotation

Key words: Sexuality, gender, homosexuality, asexuality, bisexuality, lifestyle, Maxim,
Elle

This thesis deals with an approach to sexuality in lifestyle magazines Maxim and Elle. The thesis discusses what is sexuality and particular terms that are associated with sexuality as gender, homosexuality etc. The thesis deals with the 2013 vintage of both magazines. The main objective is to determine how to perceive sexuality magazines Maxim and Elle. Whether to perceive sexuality from perspective of the traditional or

liberal . The aim is to find out whether magazines take sexuality as something we should not talk too much or something we should talk openly.